Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Dip Matr., (Can), Ph.D.

Appell Nru: 424 / 2020

Il-Pulizija
Spettur Elliot Magro
Vs
Clive Gauci

Illum, 8 ta' Frar, 2022

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra Clive Gauci, bin John u Mary xebba Sammut, imwieled Pieta' , nhar it-13 ta' Novembru, 1977, residenti gewwa 17, Adalgiza, Triq San Pawl tal-Pitkali, Dingli u detentur tal-karta tal-identita' bin-numru 587977 M, akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) talli:

Nhar id-19 ta' Marzu, 2019, ghal habta ta' 12.22 hrs u fil-hinijiet ta' qabel, fl-inhawi tal-Imtahleb limiti tar-Rabat u f' dawn il-Gzejjer waqt stagun maghluq ghat-tehid tal-ghasafar, ha jew ipprova jiehu b' xi mezzi, xi ghasfur u dan bi ksur tar-Regolament 18 (1)(c) tal-A.L. 79 tal-2006, hekk kif emendat LS 549.42 tal Ligijiet ta' Malta;

Fl-istess, data, hin, lok u cirkostanzi, ha jew ipprova jiehu xi ghasfur li huwa protett taht dawn ir-regolamenti, jekk mhux skont dawn ir-regolamenti u skont il-

kondizzjonijiet ta' kull licenzja li tinghata tahtha u dan bi ksur tar-Regolament 4 (1) (a) tal-AL 79 tal-2006, hekk kif emendat LS 549.42 tal-Ligijiet ta' Malta;

Fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi, ikkaccja jew ipprova jikkaccja, ha jew ipprova jiehu xi ghasfur billi uza lixki ta' ghasafar protetti u dan bi ksur ta' Regolament 7 (1) (i) tal-AL 79 tal-2006, hekk kif emendat LS 549.42 tal-Ligijiet ta' Malta;

Il-Qorti giet mitluba illi barra li taghti l-piena taht ir-Regolament 27 ta' l-A.L. 79 ta' l-2006, hekk kif emendat, tordna s-sospensjoni ta' kull licenzja jew permess mahruga taht ir-regolamenti ta' 1-2006, dwar il-Konservazzjoni ta' l-Ghasafar Selvaggi u taht it-Taqsima XV tal-Kodici tal-Ligijiet tal-Pulizija, ghall-perjodu applikabbli taht l-A.L. 79 ta' l-2006, hekk kif emendat.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tal-4 ta' Novembru, 2021, fejn il-Qorti wara li rat 1-artikoli tal-ligi relevanti, senjatament l-artikoli 18 (1) (c), 7 (1) (i), u 4 (1) (a) tal-Ligi Sussidjarja 549.42 tal-Ligijiet ta' Malta, fuq ammissjoni, sabet lil qua imputat, Clive Gauci, hati ta' l-imputazzjonijiet kollha dedotti fil-konfront tieghu u konsegwentament ikkundannatu ghall hlas ta' multa ta' Eur. 1500.

Il-Qorti, fit-termini tar-regolament 27 tal-Avviz Legali 79 tas-sena 2006, ordnat ukoll s-sospensjoni ta' kull licenzja jew permess mahrug taht ir-regolamenti tal-2006, dwar il-konservazzjoni tal-Ghasafar Selvaggi u taht it Taqsima XV tal-Kodici tal-Ligijiet ta' Pulizija ghall-perjodu ta' sentejn millum.

Il-Qorti, ai termini tal-istess disposizzjoni tal-Avviz Legali 79 tas-sena 2006, kif ukoll ai termini tal-artikolu 23 tal-Kodici Kriminali ordnat l-konfiska tal-corpus delicti.

Rat ir-rikors tal-appellanti Clive Gauci minnhu pprezentat fit-22 ta' Novembru, 2021, fejn talab lil din il-Qorti jogghobha sabiex TIRRIFORMA s-sentenza appellata u dan billi filwaqt illi TIKKONFERMAHA f' dik il-parti fejn fuq ammissjoni sabitu hati tal-

akkuzi migjuba kontireh TVARJA s-sentenza appellata fil-parti tal-piena inflitta u dan billi TINFLIGGI piena aktar ekwa u gusta, ghal dan il-kaz.
Rat illi l-aggravji huma cari u manifesti u jikkonsistu fis-segwenti:

A. Piena Erogata

Illi dan huwa appell li jirrigwarda l-piena stante li l-appellant rregistra ammissjoni u ghalhekk ovvjament is-sejbien ta' htija per se mhux jigi kkontestat. Illi l-esponenti umilment jirrileva pero, illi l-piena moghtija lilu hija wahda eccessiva u dan ghar ragunijiet segwenti li ser jigu anke elaborati ahjar fit-trattazzjoni quddiem din l-Onorabbli Qorti;

i. **X' ghandu jirrifletti l-kuncett ta' ' piena' fid-dritt penali skont gurisprudenza nostrana**

Illi qabel xejn ghandu jigi kkunsidrat li l-piena qatt m' ghandha sservi sabiex titpatta l-hsara li tkun iggarbet mill-vittma - jew mill-familjari taghha - kawza tas-sinistru.

Illi f' dan l-isfond ssir riferenza ghas-sentenza **Il-Pulizija vs Francis Mamo**:

> *' Fil verita l-iskop tal-piena muhiex wiehed ta' tpattija. Hutoa ben stabbilit li l-piena m' ghandhiex isservi bhala xi forma ta' vendikazzjoni tas-socjeta fil-konfront tal-hati. Il piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta' dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu importanza, fost affarijiet ohra, kemm ir-rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll ir-riforma tal-istess hati. Skop iehor tal-piena huwa dak li tigi protetta s-socjeta' . Dan l iskup jitwettaq kemm billi fil-kaz ta' persuni li b' ghemilhom juru li huma ta' minaccia ghas-socjeta dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta' reati gravi, is-sentenza tibghat messagg car li jservi ta' deterrent generali.*

Il Qrati ta' gustizzja kriminali dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena. Illi huwa propju ghalhekk illi ghal kull reat il-Ligi ma tistipulax piena fissa imma tistipula minimu u massimu; jispetta lill-Qorti biex fid-diskrezzjoni taghha, u entro dawk il-parametri, teroga dik il-piena permezz ta' liema, skond ic-cirkostanzi ta' kull kaz, tipprova ssib dak il-bilanc gust bejn d-diversi skopijiet li ghandhom

jintlahqu.......

Illi huwa car li l-imputat mhux persuna ta' kondotta vjolenti jew li ghandu bzonn ta' xi tip ta' riforma fil-karattru tieghu; dan pero ma jfissirx necessarjament li huwa m' ghandux jinghata piena karcerarja jekk hija din il-piena li tohloq dak il-bilanc gust bejn id-diversi skopijiet li jridu jintlahqu permezz taghha, inkluz dak li tibghat messagg car li jservi ta deterrent.Illi fil-kaz in ezami l-imputat m' ghandux l-iskuza ta' l-inesperjenza jew il-blugha taz-zghozija: hutoa ragel adult u ta' certa esperjenza li pero ghazel li jinjora dak li din l esperjenza bil-fors kienet ghallmitu...

Illi fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Anton Vassallo** deciza mill-Onor Imhallef David Scicluna nhar id-9 ta' Jannar, 2013 intqal hekk*:*

"*Il-piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta' dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu importanza, fost affarijiet ohra, kemm ir-rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll irriforma tal-istess hati. Skop iehor tal-piena hutoa dak li ligi protetta s-socjeta' . Dan l-iskop jitwettag kemm billi fil-kaz ta' persuni li b' ghemilhom juru li huma ta' minaccja ghas-socjeta' dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta' reati gravi, is sentenza tibghat messagg car li jservi ta' deterrent generali. Il-Qrati ta' gustizzja kriminali*

dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena" 12. Din il-Qorti hi tal-fehma li fil-kaz in ezami jidher illi lappellant/l-appellat qieghed fit triq it-tajba u qieghed jaghmel l-isforzi mehtiega biex izomm in lineja mar responsabbiltajiet tieghu. Is-socjeta' ghalhekk ma tistax tigi protetta bl-inkarcerazzjoni tieghu izda billi, bl-ghajnuna ta' ufficjal tal-probation, ikompli jirresponsabbilizza ruhu, u dan anke billi jaghmel il-pagamenti opportuni lill-vittmi tieghu kif ukoll billi jrodd xi haga lis-socjeta permezz ta' servizz fil-komunita. Ghalhekk huwa l-kaz illi, minbarra ordni ta kumpens, l-appellant/l-appellat accettanti, jitqieghed taht ordni probation u servizz sabiex ikun hemm ammont ta' supervizjoni minn ufficjal tal-probation filwaqt illi l-hati, permezz tal-hidma tieghu, ikun qieghed irodd lis-socjeta offiza dak is-sodisfazzjon li hija tippretendi li ghandu jkollha minhabba l-agir kriminuz tieghu.

Illi inoltre fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Massimo Abela** deciza mill-Imhallef Edwina Grima nhar it-28 ta' Frar tas-sena 2018 intqal hekk:

' Illi bosta drabi l-Qrati sahgu fuq il-bzonn ta' piena li ghandha tkun mezz riformattiv, a skapitu tal-mezz deterrent fil-piena. Fil-fatt, fost diversi decizjonijiet, fis-sentenza Il-Pulizija vs. Stephen Spiteri moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-tnejn u ghoxrin (22) ta Settembru tas-sena elfejn u tlieta (2003), il-Qorti qalet illi: Konsiderata l-piena bhala mezz ta' riforma tal imputat fl-interess tieghu u tas-socjeta' , izjed u izjed din il-piena karceraja tidher inadatta. Infatti, permezz taghha, tifel ta' kondotta sa issa tajba, u li diga' , bil-fatti, wera' : soghba tar-reat li ghamel, ser jinxtehet ghal soggorn ma' nies li fil-maggjoranza taghhom huma delinkwenti recidivi multipli. B' hekk minflok jigi riformat, hemm il-possibilta' illi huwa jiehu lezzjonijiet fid-delinkwenza... tara illi huwa opportun illi inehhi l- impressjoni illi l-iskop tal-ligi kriminali u tal-piena huwa biss illi jkun ta' deterrent biex jghallem lil dak li jkun illi ' crime does not pay. Huwa certament kunceft illi ghamel zmien u kien il-kuncett predominanti, pero llum il-kuncett m' huwiex aktar ta' piena

retributtiva, imma ta sistema restorattica, fejn anke jekk hu possibbli u safejn hu possibbli, u tenut kont anki tac cirkostanzi kollha tal-kaz, kif ukoll tal-precedenti kriminali tal-imputat, isir tentattiv biex mhux biss issir rikonciljazzjoni bejn l-agent tad-delitt u l-vittma li tkun sofriet danni u anke sofferenzi ohrajn, imma anki illi jkun hemm possibilita' illi dak li jkun jigi informat u jikkonvinci ruhu illi ghandu jsegwi t-triq it-tajba'

Illi imbaghad fis-sentenza taghha **Il-Pulizija vs Maurice Agius**, il-Qorti tal-Appell Kriminali ezaminat in funditus meta qorti ghandha timponi sentenza ta' prigunerija sospiza:

Fis-sentenza taghha tal-23 ta' Settembru, 1994, fl-ismijiet Il Pulizija v. Anthony Wood din il-Qorti (kif illum presjeduta) kienet spjegat kif Qorti ta Gustizzja Kriminali ghandha taffronta 1-kwistjoni jekk ghandhiex timponi o meno sentenza ta' prigunerija sospiza, u dan kemm fuq l-iskorta tal-gurisprudenza tal-grati Inglizi u tal-ligi Ingliza kif kienet dak iz-zmien u precedentement, kif ukoll fuq l-iskorta ta gurisprudenza lokali. Hutea car, anke fid-dawl tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 28 A, li l ewwel haga li qorti trid tiddecidi hi jekk il-kaz jimmeritax piena ta' prigunerija, b' mod li jigu eskluzi (jekk kienu talvolta applikabbli u mhux aprioristikament eskluzi mill-legi stess) mizuri bhal ordinijiet maghmula taht l-Att dwar il-Probation jew multa. Jekk jigi stabbilit, tenut kont tac-cirkostanzi kollha, li l-kaz kien jimmerita prigunerija, il-gudikant irid jgħaddi ghat-tieni stadju, u cioe biex jiddetermina t-tul ta' tali prigunerija. Hawn ukoll il-gudikant ma jridx joqghod thares lejn is-subartikolu (1) tal-Artikolu 28A u jipprova jara kif baxxi l-piena biex igibha ma teccedix is-sentejn. Il-piena ta' prigunerija trid tkun dik il-piena li oggettivament taghmel ghall-kaz, indipendentement minn jekk tkunx tista' tigi sospiza o meno. Hutoa biss jekk il-piena hekk oggettivament stabbilita ma. tkunx ta aktar minn sentejn prigunerija li l-gudikant jghaddi

ghat-tielet stadju, u cioe biex jikkonsidra jekk ghandux jissospendi o meno tali piena (ghal periodu ta' mhux anqas minn sena u mhux izjed minn erba' snin). Huwa evidenti li l-ewwel haga li trid issir f' dana t-tielet istadju hi li wiehed jara jekk hemmx xi ostakolu statutorju ghal tali sospensjoni (bhalma huma l-paragrafi (a), (b) u (c) tas-subartikolu (7), gja` msemmi, tal-Artikolu 28A, jew bhalma wiehed isib fl-Artikoli 337A u 22(9) tal-Kapitoli 9 u 101 rispettivament); jekk ma hemmx tali ostakoli, allura, u allura biss, tqum il-kwistjoni ta' jekk il-piena ta' prigunerija ghandhiex tigi sospiza u, jekk ghandha tigi sospiza, x' ghandu jkun il-periodu operattiv taghha (cioe' ghal kemm zmien tibqa' hekk sospiza fuq ras il-hati). Huwa minnu li, kif jispjega l-Professur David Thomas fil-ktieb tieghu Principles of Sentencing "[the] difficulty that arises at this point is that if the first two stages have been followed correctly. all factors which are relevant to the sentence should have been taken into account already. The sentencer must either give double weight to some, for which he has previously made allowance in calculating the length of the sentence, or search for some new factors which will justify suspension although they are not relevant to the other issues which the sentencer has already considered." Din il-Qorti, fis-sentenza taghha aktar il-fuq imsenmija (ta' Anthony Wood) hadet linja aktar prammatika milli forsi teoretika jew akkademika u, fuq l-iskorta ta' sentenzi precedenti, stabbiliet li s-sentenza sospiza, oltre li ghandha tkun applikata bhala eccezzjoni u mhux bhala regola, ghandha tinghata fkaz ta' xi cirkostanza partikolari li minhabba fiha l-qorti thoss li ma jkunx opportun li tapplika l piena "normali" preskritta mill-ligi ta' prigunerija b' effett immedjat. Fi kliem iehor, hemm bzonn li jkun hemm cirkostanza (jew cirkostanzi) specjali (mhux neccessarjament, pero' , cirkostanzi specjali u straordinarji bhalma jissemmew fl-Artikolu 21 tal-Kap. 9) li jaghmlu l-eccezzjomi (is-sospensjoni tal-piena ta' prigunerija) aktar indikata ghar-retta amministrazzjoni tal-gustizzja mir-regola (il-

piena karcerarja b' effett immedjat). Naturalment huwa mpossibbli li wiched jiddetermina aprioristikament x' inhi jew x' tista' tkun tali cirkostanza (jew cirkostanzi), jew li jipprova jiddefiniha. Il-buon sens, pero' , jissuggerixxi diversi cirkustanzi, u kriterji ohra, li ghandhom jitqieghdu fil-kfief tal mizien: il-gravita tar-reat, il-mod kif ikun twettag, 1-impatt fuq is-socjeta' , il-hsara rizultanti, jekk wiehed ghamilx tajjeb ghal dik il-hsara, il- koperazzjoni u l-ghajnuna li wiehed ikun ta lill-pulizija fil-kors tal-investigazzjoni, l-ammissjoni bikrija (b' mod li l-istat ma jinkorrix faktar spejjez), l-impatt tas-sospensjoni jew tan-nuqqas ta' sospensjoni kemm fuq il-persuna misjuba hatja kif ukoll fuq is-socjeta, jekk il-persuna misjuba hatja hix perikoluza uljew x' indikazzjonijiet hemm li hija tista' terga' tikkommetti reat iehor (simili jew ta' xorta ohra), u hafna u hafna cirkostanzi ohra. Jinghad ukoll li, filwaqt li gudikant, fil-ghoti tal-piena (u dan mhux biss fil-kaz ta' jekk sentenza ta' prigunerija ghandhiex tigi sospiza o meno) ghandu jichu kont tal-impatt tar-reat fuq is-socjeta' u tar-reazzjoni tas socjeta' ghal dak it-tip ta' reat (tali reazzjoni hija r-rifless ta' dak l-impatt), il-gudikant mhux qieghed hemm biex jissodisfa l-ghajta ta' dawk li, ma' kull sentenza, tarahom jiktbu fil-gazzetti jew fxi blog fuq l-internet biex jikkritikaw kollox u bl-addocc ghax minghalihom li saru issa esperti anke fil-ligi u fil-mod kif is-sentenzi ghandhom jigu decizi. Kif gal Lord Justice Lawton fil-kawza ***R v. Sargeant: "Society, through the courts, must show its abhorrence of particular types of crime, and the only way in which the courts can show this is by the sentences they pass. The courts do not have to reflect public opinion. On the other hand they must not disregard it. Perhaps the main duty of the court is to lead public opinion."***

Illi inoltre l-esponent taghmel referenza ghall-ktieb bl-isem ta' Principles of Sentencing (Heinemann, London, 1979), ta' **David Thomas,** fejn intqal illi: "*The probation order is*

clearly the most important individualized measure available to a sentence. It is not limited to any one group of offenders, as the discussion in chapter one illustrates, probation is used to deal with recidivists of mature age as well as the young and those of good character" (p.236)

Illi inoltre, qieghda ssir referenza ukoll ghad-decizjoni tal-Qorti tal Magistrati (Malta), datata l-erbgha u ghoxrin (24) ta' Marzu, 2014, fil-kawza bl-ismijiet **Il-Pulizija v. Stephen Urry**, f' liema decizjoni l-Qorti tenniet:

> *F' dan il-kaz, din il-Qorti mhix konvinta li jekk l-imputat jerga jigi kundannat ghal piena karcerarja ohra fuq reati li huwa ammetta ghalihom u li sehheto aktar minn sitt snin wara li gen kommessi, sejjer ikun qieghed imur ghall-ahjar flajtu. [...]*
>
> *Wara li qieset bir-reqqa dak kollu mistqarr aktar il-fuq, bhall-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kaz Hatherly, din il-Qorti lesta li tichu r-riskju u li minflok terga tikkundanna lill-imputat ghal piena ohra ta' prigunerija, bi hsiebla li tqeghdu taht ordni ta' probation bl obbligu li l-imputat jigi segwit barra l-konfini tal-Facilita Korrettiva ta' Kordin, fejn donnu ma kien tghallem xejn [...].*

Fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-22 t' Ottubru 2019 fl ismijiet ' **Il-Pulizija vs Mohamed Berkouk Maalem Abderrahmane Lazhari Zamouch** *gie kkunsidrat li:*

> *Peress li dan huwa appell limitat biss għall-piena inflitta, din il-Qorti trid tistharreg jekk il-Qorti tal-Magistrati setgħetx legalment u ragonevolment tasal ghas-sentenza taghha billi tanalizza jekk il-piena inflitta minn dik il-Qorti kienetx taqa' fil-parametri legali, jekk kienetx zbaljata fil-principju, jew jekk kienetx manifestament eccessiva. Kif gie mistqarr mill-Qorti tal- Appell Kriminali (Superjuri) fil-kawza fl-ismijict* **The Republic of Malta vs.**

Kandemir Meryem Nilgum and Kucuk Melek *deciza nhar il-25 t' Awissu, 2005:*

It is clear that the first Court took into account all the mitigating as well as the aggravating circumstances of the case, and therefore the punishment awarded is neither wrong in principle nor manifestly excessive, even when taking into account the second and third grounds of appeal of appellant Melek. As is stated in Blackstone' s Criminal Practice 2004 (supra):

"The phrase "wrong in principle or manifestly excessive' has traditionally been accepted as encapsulating the Court of Appeal' s general approach. It conveys the idea that the Court of Appeal will not interfere merely because the Crown Court sentence is above that which their lordships as individuals would have imposed. The appellant must be able to show that the way he was dealt with was outside the broad range of penalties or other dispositions appropriate to the case. Thus in Nuttall (1908) 1 Cr App R 180, Channell J said, "This court will...be reluctant to interfere with sentences which do not seem to it to be wrong in principle, though they may appear heavy to individual judges' (emphasis added). Similarly, in Gumbs (1926) 19 Cr App R 74, Lord Hewart CJ stated: ...that this court never interferes with the discretion of the court belowo merely on the ground that this court might have passed a somewhat different sentence; for this court to revise a sentence there must be some error in principle." Both Channell | in Nuttall and Lord Hewart C] in Gumbs use the phrase ' wrong in principle. In more recent cases too numerous to mention, the Court of Appeal has used (either additionally or alternatively to ' wrong in principle') words to the effect that the sentence was ' excessive' or ' manifestly excessive' . This does not, however, cast any doubt on Channell I' s dictum that

a sentence will not be reduced merely because it was on the severe side an appeal will succeed only if the sentence was excessive in the sense of being outside the appropriate range for the offence and offender in question, as opposed to being merely more than the Court of Appeal itself would have passed. "2

This is also the position that has been consistently taken by this Court, both in its superior as well as in its inferior jurisdiction.

Fi ftit kliem, jispetta lill-Qorti tal-Magistrati li tiddeciedi fuq il-fatti tal-kaz, fuq jekk 1 imputat îkunx hati jew le, u jekk hati, x' piena ghandha tinghatalu. Jekk il-Qorti tal Magistrati ma tkunx hadet xi zball fl-analizi tal-provi jew tal-Ligi, allura s-sentenza taghha tibqa' torbot u din il- Qorti ma tistax taqbad u tbiddilha jew thassarha jekk ma jkunx hemm ragini valida ghaliex. Jekk pero 1-Qorti tal- Magistrati tkun hadet xi zball, imbaghad din il-Qorti ghandha d-dmir li dak l- izball tirrangah.

Din il-Qorti trid tanalizza wkoll jekk il-Qorti tal-Magistrati applikatx piena li kienet manifestament eccessiva meta wiehed jichu kont ukoll tal-aspetti retributtivi u preventivi tas-sentenza emessa minnha. Kif intqal aktar il-fuq fl-appell Kandemir u li gie wkoll imbagħad ribadit fl-appell superjuri Ir-Repubblika ta' Malta vs. Marco Zarb, deciza nhar il-15 ta' Dicembru 2005, din il-Qorti bhala Qorti ta' appell ma tiddisturbax is-sentenza moghtija mill-Qorti tal-ewwel istanza sempliciment ghaliex kienet tippreskrivi piena li kienet ghola minn dik li din il-Qorti kif komposta kienet kieku tagħti kieku kienet hi li qegħda teroga l-piena. Biex l-appell jirnexxi, kien mehtieg li l-appellant juri li l-piena moghtija mill-Qorti tal-Magistrati kienet tohrog barra mill-parametri tal piena jew mizuri applikabbli għall-kaz. Din il-Qorti ma tinterferix ma pieni li ma jkunux jidhru li huma zbaljati fil-principju, ghalkemm ikunu jidhru li huma pieni horox ghal xi Gudikanti. Biex piena moghtija minn Qorti tal-

Ewowel Istanza tkun tista' tigi mibdula jrid jigi pruvat li kien hemm xi zball fil-principju meta giet emanata dik il-piena.

Il-gustifikazzjoni tal-piena fl-ezercizzju tad-Dritt Penali modern hija pernjata fuq tliet principji kardinali u tiffoka fuq tliet effetti principali, jigifieri l-effett:

(a)Retributtiv

(b)Preventiv; u

(c) Riedukattiv jew rijabilitattiv tal-piena

*L-**aspett retributtiv** tal-piena huwa, skont il-gurista Francesco Carnelutti, dak li jservi biex jirristabbilixxi is-sitwazzjoni morali socjali ghal kif kienet qabel ma sehhet il-ħsara lis socjeta bil-kommissjoni tar-reat. U s-socjeta tezigî li l-hati jaghmel tajjeb għall-azzjoni vjolattina tad-dritt penali kommessa minnu u li tkun kisret il-paci u trankwillita' tagħha.*
***L-aspett preventiv** tal-piena huwa dak li jrid jassigura li l-piena tkun strument li bih, grazzi għal biză li s-sanzjoni li tkun tista' tinghata tohloq f' mohh is-socjeta, b' mod li dak li jkun jerga jaħsibha darbtejn qabel ma jikkommetti reat. Fi kliem ichor, minhabba l-biza' li tehel il-piena, persuna tigi mgeghela tixtarr sew il-konsegwenzi l' egħmilha qabel ma twettaq l-att kriminuz.*

L-aspett preventiv ghalhekk huwa duplici: wiehed ta' natura generali u l-iehor ta' natura specjali. L-effett preventiv generali huwa dak li bis-sahha tal-ligi penali li tistabbilixxi l piena, is- socjeta tigi kemm jista' jkun imrazna milli tikkommetti reati minhabba l-biza li tinkorri fil-piena jekk tinstab hatja. Aktar ma dik il-piena tigi applikata fil-prattika, aktar dak l-effett preventiv generali jkun lahiaq il-mira tieghu. L-aspett preventiv

specjali huwa dak li japplika għall-hati innifsu, li jkun esperjenza fuqu personali l-effetti tal-piena, b' mod li darb' ohra jerga jahsibha sew qabel ma jaghzel li jikser il-Ligi. Jekk is-socjeta titlef din il biza mill-piena minhabba li l-Ligi penali tibda' titnaqqar fil-kwalita jew kwantita tal-piena jew inkella minhabba li l-pieni ma jigux applikati bir-rigorosita dovuta ghall-fattispecie tal-kaz, allura ma jkun hemm xejn li jgieghel lill- membri tas-socjeta milli jiddezistu ghax jekk jiddelinkuu minghajr konsegwenza jew b' konsegwenza zghira, isir konvenjenti għall membri fi hdan socjeta li jiddelinktu, Dan iwassal ghal proliferazzjoni ta' delinkwenza b' konsegwenzi nefasti għall-interessi tal-kollettivita' . Is- socjeta allura tehtieg li l-piena jkollha aspett preventiv li jkun effettiv u effikaci mehtieg ghall-ezistenza pacifika tagliha stess. Altrimenti, il-kollass.

*Finalment hemin l-**aspett riedukattiv u rijabilitattiv** tal-piena, li tikkoncentra mhux dagstant fuq l-aspett tal-htija specifika tal-hati u li għaliha tkun immirata l-azzjoni repressiva tal-piena, daqskemm fuq l-aspett ta' trattament terapeutiku individuali, immirat lejn ir-rijabilitazzjoni tal-ħati. Dan l-aspett rijabilitattiv huwa krucjali ghas socjeta in kwantu jghin lill-hati jghaddi minn process ta' riforma tieghu innifsu biex jghinu jingata' mir-ragunijiet u 1-kundizzjonijiet li jkunu wasluh biex jiddelinkwi, billi jaghraf uqum fuq saqajh, jibni hajtu mill-gdid u ma jibqax aktar ta' theddida ghas- socjeta bhal meta kien fil-mument meta jkun iddelinkwa.*

F' dan il-kuntest il-piena ghandu jkollha effetti riedukattivi u korrezzjonali fuq il-hati. Biex dan l-ghan jintlahaq, il-hati ghandu jsib dawk l-istrutturi mahsuba mill-Istat biex ikun jista' jwettaq dan il-perkors rijabilittativ u jigi mghejjun itejjeb l-imgieba tiegħu b' mod li ghalhekk ikun jista' jerga jigi reintegrat fis-socjeta, billi jigi riedukat, imheggeg jizviluppa t-talenti u l-abbiltajiet tieghu, inkoraggit jahdem biex ikollu biex jerga jibni hajtu u jghix dicenti, ma jkollux għalfejn jiddelinkwi u jkollu wkoll minn fejn

jaghmel tajjeb ghad-danni li jkun ikkitza b' egħmilu. F' dan is-sens allura l-Carnelutti jtenni li l-piena hija distinta mill-kastig, għalkemm ghandha effikacja repressiva."

Illi ghalhekk ir-rikorrenti jhoss, li kemm in vista tas-sottomisjonijiet maghmula, u wkoll in vista tal-fatt illi huwa kkolabora mal-Pulizija stante illi ammetta mill ewwel, filwaqt li rregistra ammissjoni tieghu, fl-aktar stadju bikri tal-proceduri, l Ewwel Qorti kellha tkun aktar miti f' dik li hija piena.

Semghet lill-partijiet jittrattaw il-kawza u dan fis-seduta tal-25 ta' Jannar 2022.

Ikkunsidrat:

Illi dan l-appell hu limitat ghar-rigward tal-piena inflitta mill-ewwel Qorti wara li l-istess appellant kien irregistra ammissjoni nhar l-4 ta' Novembru 2021 fil-presenza tal-avukat difensur tieghu Dr. Kathleen Calleja Grima.[1] Dak in-nhar l-ewwel Qorti tat zmien lill-appellant biex jirrikonsidra l-ammissjoni tieghu u l-appellant rega' tenna l-ammissjoni ta' htija ghall-imputazzjoni migjuba fil-konfront tieghu.

Illi ghalhekk dan l-appell huwa limitat ghal piena erogata mill-ewwel Qorti bil-gravami singolari illi dik il-piena kif kominata mhix wahda idonea ghac-cirkostanzi partikolari ta' dan il-kaz.

L-appellant jikritika l-piena erogata anke permezz ta' sentenzi ta' din il-Qorti li, izda, ma ghandhom l-ebda relevanza ghal-kaz in dizamina ghaliex jirreferu ghall-dawk ic-cirkostanzi fejn il-Qorti jkun jehtigilha taghmel ezami approfondit tal-fatti mill-gdid sabiex ikun accertat li l-ewwel Qorti qabilha setghet legalment u ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha. Dan ma huwiex il-kaz odjern fejn l-appellant

[1] Fol. 26 tal-process

instab hati fuq ammissjoni tieghu stess. Dak li din il-Qorti issa trid tezamina hu jekk l-ewwel Qorti setghetx tikkomina dik il-piena sabiex tkun certa li tali piena kienet fil-parametri tal-ligi u li ma kien hemm xejn x'jiddemostra li fil-fatt kellha tkun anqas minn dik kominata. Altrimenti ma jkunx hemm lok li tkun disturbata id-diskrezzjoni fdata f'idejn l-ewwel Qorti.

Issa jinghad l-ewwel nett illi fit-termini tal-gurisprudenza ormai kostanti tal-Qrati taghna, meta jkun hemm ammissjoni huwa xi ftit jew wisq odjuz appell minn piena sakemm din tkun tirrientra fil-limiti li tipprefiggi l-ligi. Dan huwa hekk peress illi min jammetti jkun qieghed jassumi r-responsabilita` tad-decizjoni li jkun ha u jirrimetti ruhu ghal kull decizjoni dwar piena li l-Qorti tkun tista' tasal ghaliha[2].

Naturalment dan ma jfissirx li din il-Qorti u Qrati ohra ta' appell ma jidhlux f'ezami akkurat tac-cirkostanzi kollha biex jaraw jekk il-piena nflitta kienitx eccessiva jew le. M'huwiex normali pero`, li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta' l-Ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas minn dik li tkun inghatat. Ammissjoni bikrija mbaghad mhux bil-fors jew dejjem, jew b'xi forma ta' dritt jew awtomatikament, tissarraf f'riduzzjoni fil-piena (**Il-Pulizija v. David Vella**[3]).

Issa minn ezami tal-Ligi Sussidjarja 549.42 u partikolarment mill-artikolu 27(2)(a) jirrizulta li l-piena li tista tigi imposta ghall-akkuzi moghtija fil-konfront tal-appellant tvarja meta ikun hemm l-ewwel conviction ghal hlas ta' multa bejn is-somma ta' hames mitt euro (€500) sa massimu ta' hamest elef euro (€5,000) oltre li jkun hemm il-konfiska tal-corpus delicti. Oltre dan l-istess disposizzjoni tal-ligi fil-proviso tal-artikolu 27 jipprovdi ukoll li jkun hemm **b'mod tassattiv** is-sospensjoni tal-licenzja mahruga taht ir-regolamenti taht Parti XV tal-Kodici tal-Ligijiet tal-Pulizija ghal perijodu ta' mhux inqas minn sentejn izda mhux aktar min hames snin.

---

[2] Deciza mill-Qorti tal-appelli Kriminali nhar is-17 ta' Novembru 2020 Il-Pulizija vs Sean Farrugia
[3] Deciza mill-Qorti tal-appelli Kriminali nhar it-2 ta' Dicembru 2005

Ghalhekk f'dan il-kaz l-ewwel Qorti rat li l-appellant irregistra ammissjoni ghal tlett akkuzi u cioe dik prospettata taht l-artikolu 4(1) tal Att 79 tas-sena 2006, dik taht l-artikolu 7(1) tal-AL 79 tas-sena 2006 u dik taht l-artikolu 18(1)(c) tal-AL tas-sena 2006 u in vista ta' dan il-fatt l-ewwel Qorti dehrilha li tikkundanna lill-appellant ghal-hlas ta' multa ta' elf u hames mitt euro (€1,500)) liema piena taqa' fil-parametri tal-ligi u hija aktar lejn il-minimu taghha u konsegwentement din il-Qorti ma tara li hemm l-ebda raguni li ghandha tiddipartixxi minn tali piena gja imposta.

Jinghad ukoll fir-rigward tas-sospensjoni tal-licenzja tal-kacca, it-terminu moghti mill-ewwel Qorti kien fil-minimu taghha u ghalhekk mhur ser ikun hemm l-ebda temperament fiz-zmien tas-sospensjoni moghti.

Konsegwentement din il-Qorti ser tikkonferma in toto l-ewwel sentenza kemm fir-rigward ta' mertu kif ukoll fir-rigward tal-piena imposta.

(ft) Consuelo-Pilar Scerri Herrera
Imhallef

Vera kopja

Nadia Ciappara
Deputat Registratur